

revelatum sit. Nam hoc non obstante, homines mali et persecutores Ecclesiae dicent: Pax et securitas, saltem toto tempore ante mortem Antichristi, quo tempore eis repentinus veniet interitus, et dies Domini, ut fur, et adhuc post diem interfectionis Antichristi, multitudo infidelium in sua ignorantia et incogitantia permanebit, et plures etiam ex credentibus mysterium ignorabunt, et male antea viventes in eadem consuetudine perseverabunt, donec signa iudicii incipient, quando vehementer timebunt, et licet diem certum suae mortis vel iudicii venturi non agnoscant, nihilominus vel inviti intelligent diem Domini instare, quando vix poterunt sese ad illum prae parare, et ideo illis etiam dies Domini veniet ut fur. Electis autem et justis non ita veniet, quia Christi et Prophetarum verba intelligentes et prae oculis habentes, divinaque gratia excitati et adjuti, spe gaudentes iudicem expectabunt.

CAPUT IX.

ALTERI DIFFICULTATI OCCURRENDO, TEMPUS REGNI ANTICHRISTI ET INITIUM EJUS AMPLIUS DECLARATUR.

1. *Antichristum nondum venisse.* — Ex his quae praecedentibus capitibus disputavimus, solum concluditur neque praecessisse neque inchoatam esse Antichristi persecutionem; si enim praecessisset, jam mundus iudicatus fuisset; et si esset inchoata, intra breve tempus consummandus esset, quod est incredibile, quia neque aliqua persecutio nunc est acerbior quam praeteritis temporibus fuit, nec iuge sacrificium publice in Ecclesia celebrari cessavit, et alia signa diem iudicii antecessura, quae praedicta sunt, partim non sunt completa, partim nondum apparere inceperunt, et longius tempus requirunt, ut compleantur, ut praedicationis Evangelii per totum orbem consummatio, divisio imperii Romani in decem regna, ejusque integra destructio, et aliqua similia, quae intra quatuor annorum tempus expectari non possunt. Unde omnia bella, haereses, et alia orbis mala, quae hactenus patimur, nostrique majores experti sunt, ad illa pertinent, de quibus Christus dixit: *Audituri estis praelia, et opinionones praetiorum; multi venient in nomine meo, et multos seducent, multi pseudoprophetae surgent, scandalizabuntur multi, tradent vos in*

*tribulationem, et occident vos*¹, etc. Et nihilominus adjungit: *Videte ne turbemini, oportet enim haec fieri, sed nondum statim finis.* Haec enim omnia videmus et esse nunc, et fuisse olim in Ecclesia, et cum eadem rerum vicissitudine diuturno tempore. Ipse ergo rerum humanarum et Ecclesiae status cum prophetiis conjunctus evidenter ostendit non esse finem mundi ita propinquum, ut intra tempus praefinitum et abbreviatum illius ultimae tribulationis consummandus sit; ergo manifestum est tempus persecutionis Antichristi nondum inchoatum esse.

2. *Proponitur difficultas de initio regni Antichristi.* — Superest vero difficultas, quia ex hoc principio non est demonstratum nondum venisse et regnare coepisse Antichristum, quia regnum ejus diuturnius futurum est, et non constat quantum durabit, nec quanto tempore ante diem iudicii incipiet. Eo vel maxime quod non est etiam revelatum, an regnum illud antichristianum unius tantum hominis et regis futurum sit, an plurium in eodem throno sibi succedentium. Nam, licet ostensum sit, proprium Antichristum futurum esse unicum tantum singularem hominem, non tamen inde concluditur necessario futurum esse unicum regem in suo regno seu throno; poterit enim esse unus ex multis in eodem throno sibi succedentibus atque regnantibus, et ab illo denominabitur illud Antichristi regnum, et sic fieri poterit ut thronus Antichristi, seu regnum Antichristi sit inchoatum, et in mundo praevaleat, licet in illo nondum sederit unicus ille et proprius Antichristus. At vero si hoc totum concedatur, enervabitur argumentum contra haereticos, saltem quoad eam partem, qua contendunt regnum, et thronum Antichristi jam incoepisse.

3. *Prima responsio, regnum Antichristi intra triennium cum semisse terminandum.* — Huic difficultati duobus modis occurri potest: unus est, asserendo non solum persecutionem, sed etiam absolute et simpliciter regnum et imperium Antichristi duraturum esse solum per dictum tempus trium annorum cum dimidio. Fundarique potest responsio, quia plures ex Patribus allegatis ita loqui et sentire videntur. Irenaeus et Hyppolitus absolute dicunt, regnaturum Antichristum tribus annis cum dimidio. Augustinus etiam ait, Antichristi saevissimum regnum exiguo tempore duratu-

¹ Matth. 24.

rum. Eodemque fere modo Victorinus loquitur, et multi alii praesertim ex modernis, ut Bellarmin., lib. 3 de Rom. Pontifice, cap. 8; et Ribera, in cap. 8 Apocalyps. Potestque ex Scriptura deduci, quia illa indifferenter loquitur de Antichristo, illique solum triennium et menses aliquot ad regnandum tribuit, neque inter ejus regnum et persecutionem distinguit; ergo nec nos distinguere possumus, nec habemus fundamentum quo plus temporis ad regnandum quam ad praeliandum contra Christum illi tribuamus. Praesertim quia Scriptura dicit, daemone totam suam virtutem et potestatem illi communicaturum; daemone autem non indiget multis temporum moris ad regna hominum debellanda, si a Deo permittatur; permittetur autem illo tempore ut libere agat, propter quod dicitur *solvi modico tempore*, Apoc. 20; et cap. 12 dicitur: *Vae terrae et mari, quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quia modicum tempus habet.* Ergo non est cur regnum Antichristi, quod veluti regnum diaboli futurum est, diuturnius cogitetur.

4. *Responsio illa improbat.* — Nihilominus responsio haec non potest satisfacere, nam, ut attigi in 2 tomo tertiae partis, disp. 54, sect. 5, licet de monarchia Antichristi recte declarata vere dici possit, tantum esse duraturam illo tempore quadraginta duorum mensium, utique ab eo tempore quo, extinctis tribus regibus, et superatis aliis septem seu caeteris totius orbis Romani, vel etiam christianis regibus, solus incipiat dominari, nihilominus necessarium est ut tempus vitae et regni ejus futurum sit diuturnius. Et de tempore quidem vitae id est per se manifestum, quia nascetur infans more aliorum hominum, et paulatim crescet, et per multos annos ad aetatem adultam perveniet, antequam regnatus sit. Maxime quia (ut infra dicam) non habebit regnum haereditario jure, sed per tyrannidem et fraudem illud usurpabit, quod nisi in adulta aetate facere non poterit.

5. *Tempus regni Antichristi determinate ignotum est.* — *Regni tempus longius erit quam persecutionis.* — De tempore autem regni, expressius quam alii hoc attigit Benedict. Pereira, lib. 15 in Daniel., non longe a medio, § *Ceterum*, etc., et ait, licet de tempore quo est Antichristi persecutio duratura, ex Scriptura constet, nihilominus, *quamdiu* (ait) *simpliciter Antichristus regnatus sit, a nullo, quod ego sciam, traditur, et nulli opinor mortalium fuisse compertum.* Et statim tacite

explicat Patres proxime allegatos, ut loquantur de Antichristi duratione, ab eo tempore ex quo *incipiet atrociter et crudeliter insectari sanctos, ipsisque praevalebit.* Et videtur sententia haec fuisse Lyrani, Daniel. 12, nam circa illa verba: *Et a tempore ex quo ablatum fuerit iuge sacrificium, et posita fuerit abominatio in desolationem*, etc., inquit: *Hic Angelus instruit Danielem de termino a quo sunt computandi tres anni cum dimidio.* Et infra: *Ab illo sunt computandi dies mille ducenti nonaginta.* Unde inferius colligit, *tres annos persecutionis Antichristi non esse computandos ab illo tempore quo se incipiet ostendere, et aliquos ad se attrahere, sed ab illo tempore quo jam erit tanta potestatis, quod se exhibebit adorandum hominibus, et quo fideles non audebunt publice celebrare sacrificium.* Et certe, si verba aliquorum Patrum attente expendantur, non plus significant. Ait enim Lactantius: *Dabitur ei desolare orbem mensibus quadraginta duobus.* Ephrem vero ait: *Postquam tria tempora cum semi impleta fuerint potestatis et operationis scelesti Antichristi*, etc. Et similiter Hieronymus, Daniel. 7: *Tribus annis et sex mensibus Sancti potestati Antichristi permittendi sunt.* Augustinus item, lib. 2 de Civit., c. 8, solum dixit, *tempus, pro quo solvendus est Satanas, futurum trium annorum cum dimidio*, et cap. 23, non absolute regnum, sed *saevissimum regnum* Antichristi dixit *exiguo tempore* duraturum.

6. *Probat ex Daniele.* — Denique ex ipsa Scriptura videtur haec sententia satis probari, primo, quia Daniel, cap. 12, expresse designat initium illius temporis dierum mille ducentorum nonaginta, scilicet, *a tempore in quo ablatum fuerit iuge sacrificium, et posita fuerit abominatio in desolationem.* At non est verisimile, illud ipsum futurum esse initium regni et praetiorum Antichristi, quia tam magna acerbitas persecutionis, quae a publico sacrificio Christianos abstinere cogat, et ingens audacia sedendi in templo, tanquam sit Deus, quae est abominatio desolationis, supponunt magnam potentiam, et regnum satis superbum et amplum; ergo duratio regni Antichristi non potest claudi illa brevi duratione. Consonatque ordo narrationis Joannis, Apocal. 13, ubi prius ait: *Vidi de mari bestiam ascendentem*, quam esse Antichristum fere omnes intelligunt, et subjungit: *Et dedit illi draco virtutem suam, et potestatem magnam.* Et postea: *Admirata est universa terra post bestiam*, utique propter victorias et signa mi-

randa; quæ omnia persecutionem præcedent. Nam postea subditur: *Et data est ei potestas facere menses quadraginta duos, etc.*

7. *Iterum ex Daniele.*—Denique idem confirmat narratio Danielis, capit. 7, ubi post visionem quartæ bestię habentis decem cornua, initium regni Antichristi sic describit: *Ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum, et tria de cornibus primis eculsa sunt a facie ejus; et ecce oculi quasi oculi hominis erant in cornu isto, et os loquens ingentia. Et infra addit: Et majus erat cæteris. Et deinde subjungit: Aspiciebam, et ecce cornu illud faciebat bellum adversus Sanctos, etc.* Ex quo discursu apparet, cornu illud, priusquam contra Sanctos bellum inchoet, habiturum parvum initium, et postea bellaturum tria regna, et subjugaturum alia, et ita esse augendum ut fiat majus aliis; hæc autem non possunt parvo tempore fieri; et tamen post illa sequetur initium persecutionis; ergo necesse est ut initium regni Antichristi per multum tempus antecedit initium persecutionis ejus. Ac proinde fit ut tempus totius regni Antichristi longius sit quam trium annorum cum dimidio; quibus (ut ibidem ait Daniel) *Sancti tradentur in manu ejus, utique Antichristi.* Aperte significans, illud breve tempus futurum esse solius persecutionis, tempus autem regnandi majus esse futurum.

8. *Tempus persecutionis certum est, monarchiæ incertum.*—Quantum autem futurum sit tempus regni simpliciter Antichristi, nullibi revelatum invenimus, et ideo nihil cum certitudine affirmari potest, nisi futurum esse majus quam quadraginta duorum mensium. Neque enim satis erit auxilium dæmonis, ut sine mora temporis et aliquorum annorum tot prælia efficiat, totque regna debellet, quia modo humano hæc facturus est, quanquam credibile sit, per dæmonis auxilium brevius et facilius id esse consecuturum. Unde etiam fit ut regnum Antichristi aliquot annis antecessurum sit ejus monarchiam consummatam et perfectam, quia non in momento, sed discursu temporis illam consequetur, ideoque prius erit in fieri quam sit perfecta. Regnum autem incipiet simul ac per tyrannidem ditionem aliquam occupaverit, supremamque vim et jurisdictionem in aliqua provincia obtinere inceperit. Et ita probabile est, consummatam monarchiam tantum illo brevi tempore quadraginta duorum mensium esse duraturam, quia simul atque fuerit potitus regnis omnibus, persecutionem incipiet. Hoc

autem non est ita certum, quia etiam post monarchiam perfecte obtentam fieri potest, ut non statim persecutionem incipiat, et ideo de sola persecutione certum est duraturam per solos illos menses. De monarchia vero est probabile, sed incertum, de regno vero simpliciter certum est, futurum esse diuturnius.

9. *Tempus regni Antichristi hominis vitam non excedet.*—Ut autem difficultati tactæ in principio occurramus, addendum censemus, licet definire non possimus certam quantitatem durationis illius regni, nihilominus credendum esse, tempus illud non esse diuturnius nec longius futurum, quam esse possit et regulariter soleat esse unius hominis vita, nimirum septuaginta aut octoginta annorum. Et in Antichristo credibile est multo brevius futurum esse tempus durationis ejus, quia non permittetur vivere toto tempore quo naturaliter posset, sed divinitus occidetur, aut vivus in infernum mittetur, fortasse in dimidio dierum suorum, quia *propter electos breviabuntur dies illi*¹. Ergo merito conjectare possumus, initium totius vitæ Antichristi vix antecessurum initium persecutionis per quinquaginta annos, et initium regni vix per triginta, et fortasse erit brevius. Nam Alexander Magnus breviori tempore mundum subjugavit, ut ex lib. 1 Machab., c. 1, sumitur; verisimile autem est Antichristum velocius occupaturum omnia propter dæmonis auxilium, et licentiam seu permissionem Dei amplam, ut jam dixi. Quod autem totum tempus durationis Antichristi non sit futurum majus quam possit esse tempus unius vitæ humanæ, ex alio principio, cap. 2 posito, convincitur, nimirum Antichristum futurum esse unum singularem hominem tantum, ut statim amplius explicabimus.

10. *Instantia hereticorum.*—Adhuc enim superest instantia supra facta, scilicet, hoc recte dici et concludi de proprio Antichristo, ut futurus est una singularis persona, et consequenter etiam de regno ejus, ut futuro sub ejus personali imperio, ut sic dicam, non probari tamen sufficienter ex dictis imperium Antichristi ab ipsomet Antichristo esse inchoandum. Cur enim non poterit ab ejus progenitoribus inchoari, et tandem ad illum pervenire? Quod si hoc ita contingere potest, unde constabit nondum venisse, seu inchoatum esse thronum illum et regnum, in quo Anti-

¹ Matt. 24.

christus sessurus est, et inde proditurus ad alia temporalia regna occupanda, ac tandem Ecclesiam Christi persequendam. Fieri ergo potest ut regnum illud jam inciperit, et quod per multa annorum sæcula duraturum sit; quia illius regni non est præfinitum aliquod tempus in Scriptura, nec data sunt signa ad cognoscendum initium ejus, sed tantum finem. Quod si hoc concedatur, consurgit difficultas in principio tacta, quia nihil erit contra hæreticos effectum: illi enim solum contendunt thronum et regnum Antichristi jam venisse, non personam aliquam singularem quæ sit Antichristus.

11. *Responsio.*—*Scriptura de Antichristo ut uno tantum homine loquitur.*—*Thronum Antichristi jam inchoatum falso fingunt hæretici.*—Respondeo imprimis, fugam hanc nihil hæreticis hujus temporis prodesse; illi enim contendunt proprium Antichristum jam venisse, et singularem persecutionem sub ipso prædictam jam esse inchoatam, et durasse per multos annos, usque ad mille vel plures, et fortasse per multos adhuc duraturam. Hoc autem esse falsum ex allegatis prophetiis aperte convincitur, et aliis circumstantiis planius fiet. Et præterea errant isti hæretici, quia in illo diuturno throno Antichristiano, quem fingunt, non censent solam aliquam personam in illo sedentem esse proprium Antichristum, sed omnes qui in illo throno sedent, per totum hoc tempus, ex quo Antichristianismus secundum eorum imaginationem cœpit, dicunt esse vere ac proprie Antichristum. Quo posito, explicare non possunt quis illorum sit, qui tribus tantum annis cum dimidio persequetur Ecclesiam, *tribulatione illa magna qualis nunquam fuit*; quisve sit ille quem *Christus occidet spiritu oris sui*; non enim occidet omnes sedentes in illo throno, nec plures, de uno enim tantum id est prædictum; quis denique sit ille cui dæmon, a Deo specialiter solutus et permissus, suam totam virtutem communicabit, et potestatem conferet, ut signa mendacia faciat et prodigia, nam hæc et similia hactenus non fiunt, et de uno tantum homine prædicuntur. Quod si dicant hunc esse futurum illum, qui postremo sederit in tali throno, qui in illo destruendus est, et prorsus extinguendus, certe solum illum vocat Scriptura per antonomasiam Antichristum, et solum illum nobis tribuit inter signa certa futuri judicii; frustra ergo hæretici plures alios, qui æqualiter hoc nomen mereantur, fingunt, cum in aliis non possint

illam proprietatem Antichristi ostendere. Et præterea voluntarie, et ex sola malitia fingunt dari jam aliquem thronum regium, in quo ultimus rex futurus sit ille propriissimus Antichristus. Quæ enim sunt signa talis throni? aut ubi in Scriptura indicatus est? aut cur non poterit quis voluntarie dicere illum esse thronum regni Angliæ, sicut ipsi malitiose dicunt esse thronum Apostolicæ Sedis, et alius finget esse thronum Turcæ, vel alium similem? Est ergo vana illa cogitatio.

12. *Regnum Antichristi brevius vita ejus futurum.*—*Antichristus regnum fraudis, non hereditate obtinebit.*—Quin potius addo, licet non sit tam evidens ex Scripturis, totum tempus regni et throni, quod possidebit Antichristus, non esse futurum diuturnius, quam fuerit duratio vitæ Antichristi, nihilominus magna probabilitate posse ex Scriptura colligi, minori tempore duraturum regnum, quam personam regis in statu regio. Quod ita declaro, quia imprimis persona Antichristi nec nascetur ex regibus, nec erit legitimus hæres alicujus regni. Utrumque colligo ex Daniel. 11, ubi sic dicitur: *Et stabit in loco ejus despectus, et non tribuetur ei honor regius, et veniet clam, et obtinebit regnum in fraudulentia.* Quæ verba non possunt ad aliquam seriem hominum in throno aliquo sibi succedentium accommodari, sed de una aliqua singulari persona prædicuntur, nam in longa successione regum in eodem throno, licet fortasse primus fuerit despectus, et clam introierit per fraudulentiam, non possunt hæc de omnibus successoribus affirmari. Dicuntur ergo illa omnia simul de uno aliquo tyranno fundatore (ut sic dicam) vel inchoatore alicujus regni. Præterea illammet personam futuram esse Antichristum testatur Hieronymus ibi contra Porphyrium, qui de Antiocho locum illum interpretabatur, dicens: *Nostri autem et melius interpretantur, et rectius, quod in fine mundi hæc sit facturus Antichristus, qui consurgere habet de modica gente, id est, de populo Judæorum, et tam humilis erit, atque despectus, ut ei non detur honor regius, et per insidias et fraudulentiam obtineat principatum.* Dum vero ait, *nostri autem*, aperte significat hanc fuisse tunc ecclesiasticorum concordem sententiam, quam etiam sequitur Theodoretus ibi. Confirmarique potest ex Daniel. 7, ubi dicitur: *Et ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum, quod de Antichristo omnes scriptores eccle-*

siastici intellexerunt, ut ibi ait Hieronymus. Dicitur autem parvulum, quia erit abjectus, et infimæ originis, ac subinde non hæres regni alicujus, imo nec regni stirpis; et ideo dicitur, nasci *de medio eorum*, utique regum, non ex illis. Igitur Antichristus non succedet in aliquo regno vel throno, sed erit primus rex in suo throno, quem ipse inchoabit, eriget seu usurpabit.

13. *Antichristus, ut primus in suo throno, sic erit postremus.* — His addo, Antichristum non habiturum in suo regno successorem, quia ipsemet, qui regnum per fraudulentiam obtinebit, illud per diaboli potentiam in immensum augebit, et Sanctos postea persecutetur, ac tandem a Christo occidetur, et regnum ejus destruetur; ergo non habebit in regno successorem, et consequenter non plus, imo minus durabit regnum quam rex, quia simul finientur, et tardius incipiet Antichristus regnare quam esse. Quæ omnia ex eisdem locis Scripturæ colliguntur. Nam Joannes, dicto cap. 13, sub nomine bestię de uno et eodem homine loquitur, qui consurget de terra, cui diabolus dabit suam virtutem et potestatem, per quam universam terram subjugabit, et postea bellum faciet Sanctis per menses quadraginta duos. Idem sumitur ex Daniel. 7, ubi sub specie cornu parvuli describitur idem Antichristus cum eodem progressu in erectione throni, et augmento temporalis potentię, et transitu ad persecutionem Sanctorum, et blasphemias contra Deum et Christum, *usque ad tempus, et tempora, et dimidium temporis*, quo tempore et ipse et regnum ejus destruentur; et consonant huic veritati, saltem in sensu mystico, verba Job. 18: *Non erit semen ejus, neque progenies in populo suo, nec ulla reliquia in regionibus ejus.* Quæ verba interpretans Gregorius, l. 14 Moral., c. 11, per illa 2 Thess. 2: *Quem Dominus Jesus interficiet spiritu oris sui*, addit: *Dum ergo ejus iniquitas cum mundi statu terminatur, progenies ejus in populo suo non relinquetur*, etc. *At nulla ejus progenies in mundo remanet, quia districtus judex iniquitates illius cum isto mundi fine concludet*, etc. *Quod vero hæc de Antichristo intelligi debeant, demonstratur, cum subditur: In diebus ejus stupebunt novissimi, et primos invadent horror*, etc. Concludimus ergo durationem regni Antichristi non esse futuram diuturniorem quam vita unius hominis esse possit. Unde fit evidens, Antichristum usque ad nostra tempora non venisse, neque regnum ejus inchoatum

esse, non solum in persona ejus, quod est evidentius, verum neque in aliquo, vel aliquibus, quibus ipse legitime succedere possit.

14. *Signa adventus Antichristi nondum sunt impleta. — Tunc Romanum imperium evertendum. — Modus eversionis incertus est.* — Atque ad hanc veritatem confirmandam addi possunt duo alia signa temporis adventus Antichristi: unum est prædicatio Evangelii per universum orbem, quæ debet præcedere adventum Antichristi, et nondum est facta; aliud est destructio omnimoda Romani imperii, quæ vel præcedere etiam debet Antichristi adventum, vel per ejus potentiam et victorias est consummanda. De his vero signis aliquid in secundo tomo tertię partis, disp. 34, sect. 2, breviter attingi, et in disp. 56, sect. 1 et 2, eadem late ac diligenter tractavi, ideoque in præsentem nihil de illis addendum existimavi. Solum circa posteriorem, de Romani imperii destructione, adverto, eruditum quemdam virum¹ me reprehendisse, quod ibi dixerim signum hoc de eversione Romani imperii incertum esse, nec satis constanter ex Pauli aliisque Scripturæ vaticiniis colligi posse. Si tamen attente legantur quæ diximus, non signum ipsum in dubium revocavimus, quod certum, et communi Patrum traditione, quæ nobis etiam Apostolica visa est, constare diximus. De modo autem quo exponendum et intelligendum sit, tantam certitudinem esse negavimus, quia neque Patrum traditio et censensus æque in modum ipsum cadit, nec ex prophetiis satis definiri potest. Quod nunc etiam verum esse censemus, et brevem expositionem adjungimus.

15. Variis enim modis intelligi potest, extinguendum esse imperium ante Antichristi adventum, primo, quia dividendum est in decem vel plura regna Romani imperii sub regibus, qui illud inter se divisum occupabunt et retinebunt, donec Antichristus veniat, et illa omnia usurpet. Et hoc, si aliud non addatur, est certissimum, et plane colligitur ex prophetiis, præsertim Danielis, et est concors sententia Patrum, ut ibi diximus. Secundus modus addit præcedenti, futurum esse ante adventum Antichristi, ut per illa decem regna omnino extingatur nomen et dignitas imperii, aut imperatoris, aut regis Romanorum, et hunc modum diximus non esse certum, neque satis colligi ex prophetiis, neque

¹ Thomas Malven., lib. 2 de Antichristo, c. 3, et l. 4, c. 15.

affirmari ab omnibus Patribus. Quia, licet in aliquo vel pluribus illorum regum, nomen et dignitas Romani regis perseveret, fieri poterit ut per Antichristum ipsum vincantur et spolientur. Et sic totalis destructio Romani imperii non omnino antecedit Antichristum, sed per illum consummabitur.

16. *Confirmatur ex Patribus.* — A qua sententia et explicatione certe non multum distat Hieronymus, Daniel. 7, cum ait: *Dicamus, quod omnes scriptores scholastici tradiderunt, in consummatione mundi, quando regnum destruendum est Romanorum, decem futuros reges, qui orbem Romanum inter se dividant, et undecimum surrecturum esse regem parvulum, qui tres reges de decem superaturus sit.* Et infra: *Quibus interfectis, etiam alii septem victori colla submittent.* Quæ verba ad prædictum sensum trahi possunt, licet in eis non declaretur an in illis decem regibus, vel in aliquo illorum nomen Romanum permanens sit, donec per Antichristum extingatur. Cyrillus autem, cateches. 15, licet prius dicat: *Veniet Antichristus, cum impleta fuerint tempora imperii Romani, non explicat an debeant esse impleta, ita ut jam omnino extinctum sit, vel ita ut jam sit impletum tempus in quo sit extinguendum.* Unde infra subjungit: *Decem simul reges Romanorum excitabuntur, post quos Antichristus Romanorum potestatem rapiet.* Tertullianus autem in Apolog., cap. 32, *rim maximam orbi imminuentem, Romani imperii commeatu dicit retardari.* Ubi scholiastes ait: *Sicut Medorum dominatum Babylonii pessumdedere, Babyloniorum vero Persæ, Persarum rursus Macedones, Macedonum porro Romani, ita Romanorum imperium Antichristus, et Antichristi postremo Dominus noster.* Idemque Tertullianus, lib. ad Scapul., cap. 2, dicit de Romano imperio: *Tamdiu durabit, quamdiu sæculum stabit*, quia usque ad Antichristi persecutionem stabit. Imo And. Cæsar., in Apoc., cap. suo 36, ait Antichristum assumpturum nomen et titulum regis Romanorum, et totum illum principatum in decem regna jam divisum, funditus eversurum. Præterea Lactan., lib. 7, c. 15, dicit Romanum imperium esse delendum, non declarat autem an omnino ante Antichristum, vel per illum; cap. autem 25, addit, *quamdiu Roma incolumis fuerit, non futurum judicium.* Et Chrysostomus, homil. 4, in 2 ad Thessalon., *Romanum imperium ab Antichristo extinguendum esse dicit*, et alia multa ex Augustino, Theodoro et aliis in dicto loco ad-

duximus, quibus hanc partem probabilem esse ostendimus, neque aliquid denuo allegatum video, quo posterior hic modus improbabilis, prior vero certus omnino esse ostendatur.

17. Quin potius addo verisimile videri saltem temporale regnum Pontificis Romani duraturum esse usque ad Antichristi tempora inclusive, donec per illum destruat et usurpetur, ut infra videbimus; atque hoc satis judicari posse, ut Romanum imperium non censeatur omnino extinguendum ante adventum Antichristi, sed per eum esse tyrannidem consummandam. Denique ad majorem explicationem distingui possunt duo tempora Antichristi: unum, temporalium præliorum, quibus decem reges vincet et omnia usurpabit, aliud persecutionis Sanctorum, et apostasiæ a Christo. Quod ergo ante hoc posterius tempus Romanum imperium omnino auferendum sit, certum est ex omnibus dictis, et ex aliis quæ dicto loco adduxi, et copiosius dictus auctor prosequitur. De priori autem tempore censeo valde probabile, in illo tempore, et per Antichristi prælia destructionem Romani imperii consummandam esse, ut suadent cætera quæ insinuavi, et ita optime intelliguntur verba Pauli, 2 ad Thessal. 2: *Tantum ut qui tenet nunc, teneat, donec de medio fiat, et tunc revelabitur ille iniquus.* Utiq; extollendo se supra omne quod dicitur Deus, etc. Et facile etiam omnia Patrum dicta conciliantur. In hoc ergo sensu diximus non esse certum, an imperium Romanum omnino sit ante inchoatum regnum et prælia Antichristi, vel per illa, omnino extinguendum, quod nunc etiam verum existimamus.

CAPUT X.

ALIIS DUOBUS ARGUMENTIS SATISFIT, ET OBITER NONNULLE CATHOLICORUM OPINIONES DE TEMPORE ANTICHRISTI REFELLUNTUR.

1. Præter ea quæ rex Angliæ objicit, duo alia solent ex Scriptura sacra, contra ea, quæ de temporibus Antichristi diximus, a Protestantibus opponi, quibus ad hujus puncti complementum satisfacere necessarium visum est. Primum est, quia licet finis Antichristi in fine mundi futurus sit, non opus est ut ejus initium tanto tempore differatur, et consequenter fieri non potest ut ejus duratio tam brevis sit quantum a nobis est descripta. Ad hoc autem suadendum tria loca inducunt.